

Geografi

Förutsättningarna för liv på jorden är unika, föränderliga och sårbara. Det är därför alla människors ansvar att förvalta jorden på ett sätt som främjar hållbar utveckling. Samspelet mellan människan och hennes omgivning har gett upphov till många olika livsmiljöer. Geografi ger oss kunskap om dessa miljöer och kan bidra till förståelse av människans levnadsvillkor.

Syfte

Undervisningen i kursen geografi inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper om geografiska förhållanden samt utvecklar en geografisk referensram och ett rumsligt medvetande. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om, och kunna göra jämförelser mellan, olika platser, regioner och levnadsvillkor. Eleven ska också ges förutsättningar att utveckla en medvetenhet om de sammanhang där geografiska kunskaper är viktiga och användbara.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om vilka mänskliga verksamheter och av naturen framkallade processer som påverkar jordytans former och mönster. Den ska även bidra till att eleven får erfarenheter av att tolka och bedöma konsekvenser av olika förändringar som sker i det geografiska rummet.

Genom undervisningen ska eleven utveckla kunskaper om hur människa, samhälle och natur samspelar och vilka konsekvenser detta samspel får för naturen och människors levnadsvillkor. Undervisningen ska ge kunskaper om kartan och kännedom om viktiga namn, läges- och storleksrelationer så att eleven kan orientera sig och dra slutsatser om natur- och kulturlandskap och om människors levnadsvillkor. På så sätt ska eleven ges möjlighet att se världen ur ett helhetsperspektiv. Undervisningen ska även ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper i att göra geografiska analyser av omvärlden och att presentera resultaten med hjälp av geografiska begrepp.

Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla kunskaper om varför intressekonflikter om naturresurser uppstår. Undervisningen ska också medverka till att eleven utvecklar kunskaper om olika lösningar på vår tids och framtidens globala utmaningar samt hur vi kan främja ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Genom undervisningen i kursen geografi ska eleven sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- utforska och analysera samspel mellan människa, samhälle och natur i olika delar av världen,
- analysera hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen,

- göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker, och
- reflektera över lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling.

Centralt innehåll

Livsmiljöer

- Jordytan och på vilka sätt den formas och förändras av människans markutnyttjande och naturens egna processer, till exempel plattetektonik och erosion. Vilka konsekvenser detta får för människor och natur.
- Jordens naturresurser, till exempel odlingsmark, skogar och fossila bränslen.
- Var på jorden olika resurser finns och vad de används till. Vattnets betydelse, dess fördelning och kretslopp.
- Jordens klimat- och vegetationszoner. Klimatets påverkan på människors levnadsvillkor.
- Klimatförändringar, olika förklaringar till dessa och vilka konsekvenser förändringarna kan få.
- Var olika varor och tjänster produceras och konsumeras samt hur varor transporteras. Hur människors försörjning och handelsmönster har förändrats över tid.
- Fördelningen av jordens befolkning över jordytan, migration och urbanisering samt orsaker till och konsekvenser av detta.

Geografins metoder, begrepp och arbetssätt

- Namn och läge på områden, städer, berg, öar, hav och vatten i Sverige samt länder i Europa. Världsdelarnas viktigare länder, städer, vatten, öar, berg, öknar och regioner.
- Kartor och deras uppbyggnad med gradnät, färger, symboler och skalor. Topografiska och tematiska kartor.
- Metoder för att samla in, bearbeta, värdera och presentera geografiska data med hjälp av kartor, geografiska informationssystem (GIS) och geografiska verktyg som finns tillgängliga på internet.
- Fältstudier av natur- och kulturlandskap.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Miljö, människor och hållbarhetsfrågor

- Sårbara platser och naturgivna risker och hot, och vilka konsekvenser det får för natur- och kulturlandskapet.
- Identifiering av sårbara platser och förebyggande av risker.
- Intressekonflikter om naturresurser.
- Förnybara energitillgångar.
- Fattigdom och ohälsa i olika delar av världen. Hur befolkningstäthet, klimat och naturresurser påverkar detta.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven har grundläggande kunskaper om geografiska förhållanden och processer samt om samspelet mellan människa, samhälle och natur. Eleven visar det genom att föra enkla resonemang om orsaker till och konsekvenser av geografiska processer som formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen.

Eleven har grundläggande kunskaper om namn och lägen på platser och regioner i Sverige, Norden, Europa och världen och visar det genom att med viss säkerhet beskriva lägen på och storleksrelationer mellan olika geografiska objekt. Eleven använder geografiska begrepp, kartor och andra geografiska källor och metoder på ett i huvudsak fungerande sätt för att beskriva och analysera omvärlden.

Eleven för enkla resonemang om olika ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarhetsfrågor och visar på åtgärder där några konsekvenser för människa, samhälle och natur vägs in.